

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

NR. 21

86. ÅRGANG

9. NOVEMBER

1974

UKEN SOM GIKK:

BIBELN MARKEDFØRES

(SIDE 308)

NYE BØKER:

DET FØRSTE HALVSEKEL

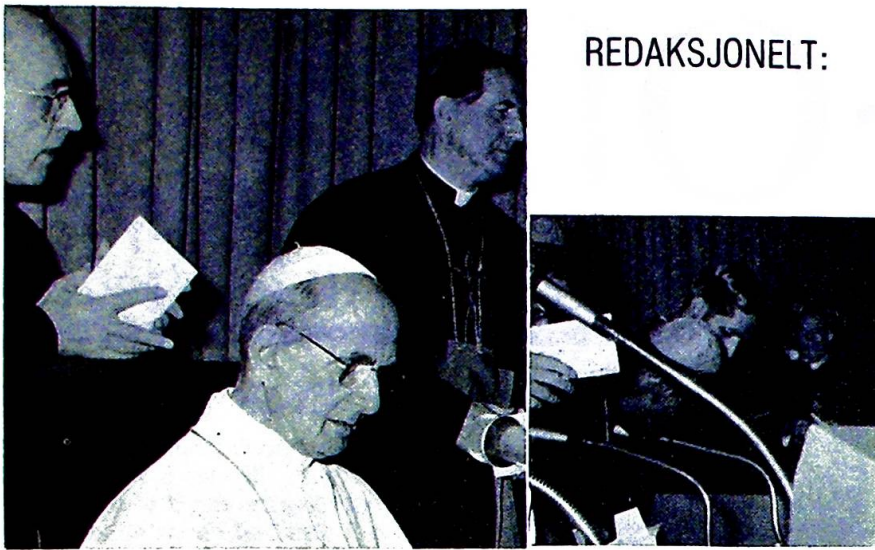
(SIDE 310)

STORTINGET:

EN HALV AVGJØRELSE

(SIDE 306)

REDAKSJONELT:

En

Det som var et stort oppgjør mellom forskjellige idé- og menneskesyn, debatten om regjeringens abortforslag, sluttet pyntelig, og hjemmekoselig med at ingen fikk rett. Det var ikke flertall i Stortinget for hverken det ene eller det andre, man delte

Fra bispedømmet

Pastor Harald Taxt, daglig leder av Caritas-Norge, er fra og med 1. november i år oppnevnt for en treårsperiode til biskopelig vikar for innvandrere i Oslo Katolske Bispedømme. Han er fra samme dato utnevnt til medlem av den Nordiske Biskpekonferanses Kommissjon for innvandrerspørsmålet.

Herr Egil Kristiansen er fra og med 20. september i år utnevnt til kirkelig assistent ved St. Mikael's Kapell i Moss for tre år. Han vil i denne periode ha tilsyn med kapellet og det liturgiske utstyr, ha rett til i prests fravær å forrette en Ordets liturgi og å utdele den Hellige Kommunion.

Pater Henri August Cast-ricum O.F.M. er fra og med 1. november i år utnevnt til hjelpeprest ved St. Peters Kirke, Halden.

Oslo, 20. oktober 1974.

† JOHN W. GRAN
Biskop.

Siste side:
FILMSPALTE

ADVARSEL I

Bispesynoden i Rom ble ikke noe dramatisk gjennombrudd for lokalkirkene i den forstand at de nå ganske raskt vil få friere hender til å løse sine spesielle oppgaver. Tvert imot understreket paven ved Synodens avslutning i en 35 minutter lang tale sitt eget ansvar som hele Kirkens leder og overhyrde. Som en biskop fra Nairobi i Afrika skal ha sagt etterpå til noen journalister: «Paven sa i virkeligheten at vi skulle være forsiktige.»

Før noen sluttet dermed det hele kanskje i en mer negativ tone enn det begynte. Men tro om ikke den virkelige betydning av en Bispesynode mer og mer bygger på det faktum at Synodehallen er et sted hvor idéer kan drøftes høyt og fritt. Om noen år vil vi kanskje kunne se hvordan denne siste Synode innvarslet en ny kurs i verdenskirken: En enhet i mangfoldigheten som også vil gjelde forholdet mellom de lokale kirker og pavestolen i praktiske spørsmål.

Undertegnede måtte skrive disse linjer bare et par dager etter at Synoden sluttet og kunne derfor bare bygge på noen få, ufullstendige rapporter. Imidlertid virker det som om nettopp de ting ST. OLAV la stor vekt på i forrige nummer, lokalkirkens økende rolle i det katolske fel-

lesskap, til siste slutt var Synodens hovedtema og vanskeligste punkt. La meg forsøke å nevne noe av det som skjedde ved avslutningen:

Pave Paul sa til de over 200 biskopene at Synoden hadde gjort et positivt arbeide. Han advarte dem samtidig og sa at noen av de idéer de hadde kommet med trengte en grundigere utarbeidelse og trengte å bli vurdert i sin rette sammenheng. — Først og fremst tenkte han her på de forslag som var fremkommet om forandringer i forholdet mellom de enkelte kirker og pavestolen.

Et antall biskoper talte under Synoden for større frihet for de lokale bispedømmer til å kunne avgjøre enkelte saker uten å måtte vente på godkjenning fra Vatikanet. Pave Paul avviste dette med følgende ord: «Vi sier nei med angst. Vi føler ansvaret som hviler på oss som Peters efterfølger. Vi er Kirkens hyrde i dens enhet og helhet.»

Paven kom videre med et sitat fra den dogmatiske Konsil-konstitusjon om Kirken som sier at han har den fulle, øverste og verdensomspennende myndighet i Kirken.

Når det gjaldt kravene fra afrikanske biskoper om å gi uttrykk for troen i den lokale kulturs form, sa paven

halv avgjørelse

seg etter rene politiske linjer og fikk dermed et resultat som er like uklart som dagens politiske situasjon.

For oss som skal leve med det avisene har utbasunert som «halve seire», blir det igjen å regne med at det før eller senere kommer et nytt opp-

gjør. Samt å vente et nytt forslag fra Sosialdepartementet som etter sigende vil forsøke å få istand en liberalisering av de nåværende regler for abort.

Hva kan man ellers si om resultatet? Vel, for det første bør man tross alt gi honnør til Tingets kvinner og

menn for den måten de førte striden på. Begge parter må roses her. Men for det annet er det sikkert mange av oss som rister på hodet:

Det var hele tiden ille at denne saken ble et rent politisk spørsmål hvor taktiske hensyn og partiloyalitet kom til å spille en stor rolle. Og det er kanskje som en følge av dette at vi alle nå er utilfredse — med den halve avgjørelsen.

A. R.

ROM

at dette etter hans mening var en nødvendig ting. På den annen side vil det likevel være farlig å snakke om forskjellige teologier fra et kontinent til et annet, fremholdt han. Trosinnholdet er enten katolsk eller ikke. «Vi har alle mottatt denne tro som en levende tradisjon. Peter og Paul forandret ikke troen for å gjøre den mer passende for den jødiske, den greske og den romerske verden.»

Den irsk-fødte biskop Lamont fra Rhodesia sa ifølge «Herald Tribune» dette etter avslutningen og pavens tale: «It was the Pope saying, I have not been appointed the Lords first minister in order to preside over the liquidation of the Roman Empire. It was the Pope speaking as the boss man. I'm in charge, and I'm very grateful to you people for helping, but I'll make up my own mind. I'm not Hamlet.»

De to foregående dager ble blant annet avstemningsresultatet over Synodens endelige dokument gjort kjent. Det var et dokument som var forkortet og som ble vedtatt med 182 mot 11 stemmer. En annen liste over synspunkter som hadde kommet frem ble vedtatt med 170 mot 21. Tilsammen vil disse papirene bli over-

En klønn

Hvor kommer truslene mot vår menneskelighet fra?

Hva snakker folk om til daglig? Hva leser vi? Vel, litt av hvert. Vi snakker om priser og skatter, vi farer gjennom dagens krisemeldinger i avisene, vi ser på detektiven og har en dyp mistro til morsomme historier. Akkurat som om det er slike ting som truer oss.

Forøvrig trøster vi oss med at det er olje i havet og med at også mennesker er gode på bunnen.

Jeg skal fortelle en pen, men såkalt vovet historie, og jeg skal gjengi en alvorlig avisnyhet. Dere kan velge selv om hva som er mest truende:

Først den alvorlige nyheten som jeg fant på førstesiden i en avis forleden:

«Det største faremoment ved PVC-produksjonen ligger i de åpne autoklavene...»

Dette er en eksperts hokus-pokusprat. Jeg lurer på hvor mange tusen bra mennesker som har nikked dypsindig til dette uten å forstå.

Så var det min lille historie:

sendt pave Paul som Synodefedrenes råd til ham om evangeliseringen av den moderne verden.

A. R.

En gårdbruker og skogsarbeider hadde en hytte inne på skauen, et lite stykke hjemmefra. Han var meget glad i livet der inne, ja, han lengtet ofte etter sin kone der også. Hans kjærlighet ble ny og sterk.

En dag dro han hjem til sin kone og snakket om dette. Han foreslo en ordning: Når dette kom over ham, skulle han skyte et skudd med hagla. Og hvis hun hørte det, og hvis det passet, skulle hun straks løpe innover til hytta.

Hun sa at hun syntes det var en god ordning.

Så gikk det måneder.

En dag møtte mannen en kar fra bygda som han kjente godt.

Mannen spurte blant annet etter kona, hvordan det sto til med henne?

Vår venn sukket bekymret og ristet på hodet:

Nei, det er ikke rart med henne?

Den andre kvakk litt, var hun syk?

— Syk og syk, hun er slått ut.

— Å?

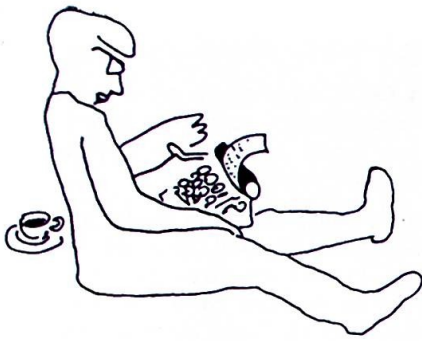
— Hun knekte seg under elgjakta.

Skal vi si det slik:

Det største faremomentet av de ting som her er nevnt har etter min mening ikke noe å gjøre med elgjakt og menneskelige rariteter. Det farligste er «de åpne autoklavene», for det vet vi ikke hva betyr.

Og godtar vi slikt hokus-pokus, vet vi ikke lenger hvor truslene kommer fra.

Side 310
NYE BØKER

Uken som gikk

Markedsføring

Glemte Synoden i Rom en viktig detalj, markedsføringen?

I Aftenposten for den 22. oktober har i hvert fall signaturen TOMM et intervju hvor han blant annet skriver?

«Det Norske Bibelselskap trenger hjelp: Hvem har et godt forslag til en fengende tittel på Nytestamentet? Bibelen skal utgis i pocket-form, og det trengs en boktittel som «slår» hvis man skal få nye lesere. Bibelselskapet har utlyst en konkurranse, og besvarelsene må være inne før 10. november. Viktig er at tittelforslagene ikke blir for fromme!»

Nytestamentet i skinninnbinding skal være ferdig til Bibeldagen i februar, pocket-utgaven kanskje noen uker senere. For tiden leser bibeloversetterne korrektur på den nye oversettelse. Pocket-utgaven skal ha tegninger utenpå og inni. — Generalsekretær Birger Mathisen sier at dette er første gang Bibelselskapet utgir Bibelen i pocket, og skal man kunne selge denne boken i kiosker, må den ha en tittel. Bibelselskapet har vært i kontakt med reklamebransjen for å få tips til markedsføringen av Bokenes Bok.

Den engelske ungdomsoversettelse fikk tittelen «Good news for modern man». Oversettelsen til norsk blir ikke like god. Vi har forsøkt oss med titler som har hatt med «lyset» og «veien» å gjøre, uten å bli fornøyd. Vi må ikke få for fromme titler heller. Vi har forsøkt å knytte tittelen til et bibelord, men det blir lite fengende. Eksempler på titler vi har forkastet er «Boken om Jesus», «Det finnes en vei» og «Det nye nytestamente».

— Denne pocket-bibelen er hverken beregnet på «Jesus-ungdom» eller den vanlige kirkegjenger. Vi vil nå nye grupper mennesker som står langt fra eller føler seg fremmed i kirken. Teksten i Nytestamentet blir imidlertid den samme som i skinn-innbindingen som kommer. Sproget er frisket opp, upresise vendinger er gjort klarere og meningene trer tydeligere frem. Denne nye bibeloversettelse har vi arbeidet med i snart tyve år, og da kan vi ikke sende den ut på markedet med en annenrangs tittel, sier generalsekretær Mathisen.

Nei, det er så sant som det er sagt. Noen annenrangs tittel går ikke.

Man blir nesten begeistret over den greie, praktiske måten man her møter evangeliseringsproblemen på.

* *

Noe som muligens også er en indirekte kommentar til forannevnte intervju, finner vi i det udmerkete tyske

bispedømmeblad KIRCHENBOTE fra Osnabrück. På første side har bladet i siste nummer et bilde av en ung, alvorlig og meget vakker kvinne. Og i teksten heter det:

«Diese junge Frau ist mit ihren bohrenden Fragen keine bequeme Diskussionspartnerin.

Sie gehört zu der wachsenden Zahl gerade junger Menschen, die nach einer Antwort auf ihre Fragen suchen, einer Antwort, aus der und mit der man leben kann.

Als der Erzbischof von Marseille vor der Bischofssynode in Rom einen Überblick über die Lage der Kirche in Europa gab, sagte er u. a., dieses Europa werde weithin beherrscht von den «Meistern der blossen Vermutungen».

Gerade darum gebe es auf diesem Kontinent ein verzweifeltes Suchen nach Gewissheit, eine Sehnsucht nach dem Worte Gottes. Die Kirche dürfte auf dieses Suchen nicht mit einem «Christentum zu herabgesetzten Preisen» antworten.»

Hjelper man denne unge kvinnen noe hvis man finner på «et bedre navn» på DET NYE TESTAMENTET? Nepe.

Hennes, og hennes generasjons problemer er øyensynlig vanskeligere enn noen forstår.

* *

Lørdag den 19. oktober stilte Dagbladet et ganske annet spørsmål:

HVORFOR ER TV-UNDERHOLDNINGEN SÅ DÅRLIG? Avisen skrev:

«TV-underholdningen er elendig, og det er ikke noe nytt. Men i år har novembertåka senket seg lovlig tidlig over Fjernsynets underholdningsavdeling. Den har ligget temmelig graut-tjukk helt siden Odd Grythe innledet sin lavtrykksferie på norske campingplasser ved Sankt Hans-tider.

Høydepunktet hittil i høst har vært en variant av den enkleste form for selskapslek, en banal spørrekonkurranse med publikum i salen, ispedd sportshumor, orkester og en dansende hesteoppdretter og skihopper fra Hadeland.

Andre høsttilbud: Rolf Harris-show (realisasjonsalg?), og et program fra Gröna Lund som sitter sterkt i minnet, ikke av kvalitetsgrunner, men takket være sin usedvanlige langtekkelighet.

Oppgi dette, og uanfektet av alt som eller i verden

« BIBELTITTEL » GRAND PRIX '74

FINALE

«Den 793de uforandrede utgave»	79
«Mentalhygienisk Almanakk»	65
«Livets HVEM, HVA, HVORHEN?»	64

skjer, traver to gjengangere som trolig vil følge oss dette århundret ut, «Gåmåldans med noko attåt» og «Husker du?» som i fall så skjer, hver gang utløser det henrykte standardsvar: «Nei, så hyggelig, det fortjener'n jammen en applaus for, dere...»

Det er selvsagt ikke vår mening å fradømme moromakere i TV enhver faglig ære og dømmekraft. De lager bra programmer også fra tid til annen, programmer som utløser humring hjemme og roser og priser ute.

Men med ovenstående raske vareopptelling fra det bedrøvelige høsttilbud, er det vår hensikt å peke på noen av de vesentligste innvendingene mot Fjernsynets underholdningsprogrammer, nemlig at de gjennomgående er harmløse, konvensjonelle og tradisjonelle, til tider slapt kjedsommelige.»

Som et slags svar på dette angrepet sendte norsk fjernsyns underholdningsavdeling samme kveld ut et program hvor man blant annet fikk se hvordan en liten pike i pen, skotskrutet kjole klarte å spille toner fra norske folkeviser med ryggen til pianoet.

Morsomt? Inspirerende? Koselig?

Nei, ingen av delene. Det må ha skjedd det samme i andre familier som hos oss den lørdagskvelden:

Vi lette på de svenske kanalene for å finne en kriminalfilm med noen mord.

* *

Nå er det slik at man bør ha norsk fjernsyn for å hegne om vår kulturelle egenart, nesten alle er enige om det.

Men er norske underholdningsprogrammer en del av vår egenart? Sikkert ikke. Og bare av den grunn må noe gjøres, for mange mennesker og for mange penger brukes til å produsere noe som vi godt kan være foruten.

La oss gjengi noen fakta fra nevnte omtale i Dagbladet:

«40—50 mennesker arbeider i Fjernsynets underholdningsavdeling, 20 av dem er såkalte programskapere. Arets budsjett er på ca. 6 millioner kroner. Dette blir brukt til å sende ca. 250 programmer årlig. Mellom 150 og 200 er egenproduserte.

— Vi får ofte kjeft fordi vi sender for mye innkjøpt stoff. Men tenk om filmtilbudet på kinoene bestod av 4/5 norskproduserte filmer. Jeg synes at vi godt kunne sende mer utenfra. Vi skal vel ikke isolere oss? spør Diesen.

— Underholdningsavdelingen har det største budsjett av samtlige avdelinger. Det må vel bety at Stortinget og NRK-ledelsen mener at dere er den viktigste avdelingen i Fjernsynet?

— Det skal ikke jeg ha sagt. Men underholdningsavdelingen er dyr i drift. Hele produksjonsformen er dyr fordi vi bruker alle mediets virkemidler.»

«Vi skal vel ikke isolere oss? spør Diesen.»

Men det er jo nettopp det vi gjør, fra program til program.

Per Rønne

Det året da nor

Av Karin Gullerud-Johansen O.P.

1974 er tydeligvis året da nordmenn minnes. Erindringsbøker kommer det vel noen av hvert år, men i år er det påfallende mange, så mange at de danner et mønster.

Er det nostalgi, lengsel tilbake til en tid som ikke lenger er, en tid som fortoner seg både bedre og verre enn vår? Eller er det bevisstheten om at nå begynner det å haste, dersom man vil feste til papiret sine minner om barndom levd i et Norge som etterkrigsgenerasjonene ikke kjenner?

ST. OLAV har valgt ut tre av disse bøkene:

«Slik var det dengang» av Hedvig Camilla Vassel,

«Guttene i gaten» av Sverre Steen,

«Det første halvsekel», en samling

«Bilder fra norsk barndom».

Disse tre bøkene er svært forskjellige, men har i sin mangfoldighet en hel del til felles. De forteller oss først og fremst om Norge slik det var før første verdenskrig, en periode som begynner å bli meget fjern fortid. Den offisielle historie får vi høre heller lite om. Det er sjelden den som mest preger barns liv. Det er nære, det de ser. Det andre, selv verdensbegivenheter, blir annenhåndsopplevelser, formidlet av de voksnes samtale og aviser.

Felles for de tre bøkene er også den gjenomgående lyse tone. Det er ikke snakk om noen idealisering av «de gode, gamle dager». Vanskeligheter, fattigdom og nød blir ikke skjult, men den ulykkelige barndom finner vi lite av. Det er så meget som oppveier det vonde, og de aller fleste barn har en ukuelig evne og vilje til å overleve.

Hedvig Camilla Vassel:

SLIK VAR DET DENGANG
Cappelen 1974.

Hedvig Camilla Vassel er den eldste av dem som minnes, 84 år, og det er hennes første bok, noe ingen skal merke. Hun har en enstående hukommelse, og de bilder hun

gir av livet i Christiania omkring århundreskiftet, er skarpe og rike på opplysende og pussige detaljer. Levende og usentimentalt beretter hun om sin nokså omtumlede barndom og ungdom i hovedstadens hotell- og restauratørmiljø.

Hedvig Camilla Vassel er Christianiapike, selv om morslekten kom fra Østfold og farsslekten var tysk. Selv var hun iallfall født i Christiania, der hennes foreldre helt fra de giftet seg, drev hoteller og restauranter på forskjellige steder i byen. Det var et usikkert yrke som krevde iherdig og utrettelig arbeidsinnsats både av mann og kone, så det ble liten eller ingen tid for barna. Også for dem var livet først og fremst arbeid, på skolen og hjemme. Moderne barnepsykologer ville nok forferdes over et slikt oppdragelsesmønster: liten kontakt med foreldrene, ingen kjærtegn, ingen ros, lite tid og anledning til lek, ingen lommepenger eller «unyttige» gaver. Hedvig Camilla Vassel, som er blottet for selvopptatthet, beklager seg ikke, men hun innrømmer at savnet av mer håndgripelige bevis på foreldrenes kjærlighet og omsorg stundom var overveldende.

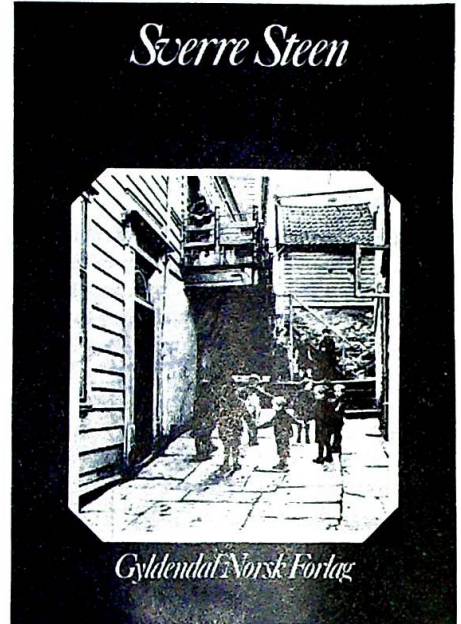
De fleste årene i Christiania bodde familien ved Youngstorvet, med utsikt til de gamle basarhallene der handelen gikk livlig, og til byens politistasjon, «rådstua». Hedvig Camilla Vassel forteller om det liv som utfoldet seg i dette strøket, om byoriginaller og om politiet, om fornøyeslivet i «Bazarhallen», populært kalt «Basserallen», og om skolegangen på Vaterlands skole blant ofte utfattige kamerater.

En munter bok er det blitt, full av humor og selvironi, som dessuten lar oss oppleve innenfra et miljø som ikke ofte kommer til syne i vår litteratur fra den tiden.

Sverre Steen:

GUTTENE I GATEN
Gyldendal 1974.

Professor Sverre Steen tar oss med til Bergen, der han vokste opp. Resolutt kaller han sin bok «Guttene

i gaten». Det er ikke sin egen person han interesserer seg for, og derfor får vi også høre svært lite om familien Steen, og ingenting om slektens historie. Foreldre og slekt er der nok, men det er barndommens guttesamfunn han gir oss et bilde av, med varme og ømhet, humor og ironi.

Minnene er klare og presise, med en vrimmel av detaljer. Det gjelder både beskrivelsen av barndommens gate, Klostergaten på Nordnes, og beretninger om hendelser som har gjort inntrykk — ikke verdenshistoriske bagivenheter akkurat, men de nære ting som merker en gutts liv: en lang tur han greide, det første besøk på «kinematograf», teaterforestilling i vedboden... Og skulle noen ha lyst til å prøve seg på å spille syl eller katepinn, eller en av de andre lekene Sverre drev med da han gikk i knebukser —, vær så god, reglene finnes i boken.

Historikeren Sverre Steen glemmer ikke at også barns liv og lek er en del av kulturhistorien, og han tar dem for seg etter tur, alle de muligheter for utfoldelse gutteflokkene hadde: leker og spill, guttetreker — stort sett uskyldige, idrett og turer, lønnet og ulønnet arbeid — mest det siste.

dmenn minnes

Det er et fredelig guttesamfunn vi møter i Sverre Steens bok. Der er ikke mye av bandementalitet: de store oppgjør mellom gutter fra ulike bydeler hører fortiden til, og man nøyer seg med å drømme om å forsvare sin kjelke mot politiet. Det gutteideal Sverres kameratflokk så opp til, svarer nærmest til den ideelle speidergutt — midog og sterk, kjekk og ærlig.

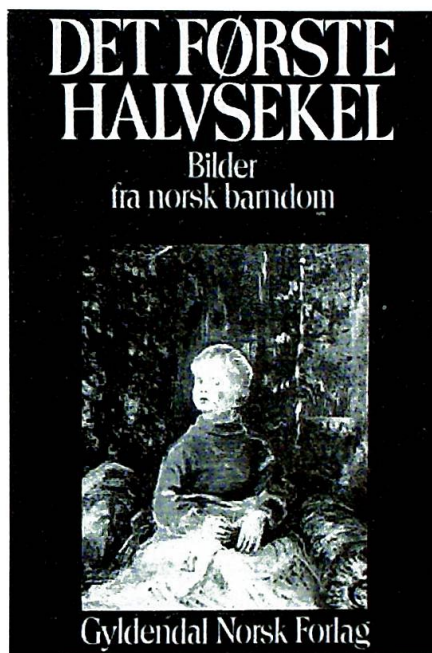
Livet artet seg som en spennende oppdagelsesferd — i byen og på landet, i skole og kirke, i kunst og kulturliv, og det som skjedde utenfor gaten, utenfor byen og landet, fikk etter hvert større betydning for guttenes liv. Men da var de på vei til å bli voksne, og da slutter boken.

DET FØRSTE HALVSEKEL
Bilder fra norsk barndom
Gyldendal 1974.

Til sitt jubileumsår har Gyldendal Norsk Forlag bedt 17 norske kvinner og menn om å skrive om sin barndom. Den eldste er født i 1895, den yngste i 1936, så sammenlagt dekker erindringene det «første halvsekel», tiden fra ca. 1900 til bortimot 1950. Naturligvis, og heldigvis, er de fleste bidragsyterne valgt blant dem som var barn før 1914. Det er jo den tiden som først risikerer å gå i glemmeboken. Naturlig er det også å sette sluttstrek ved 1950. Da først var det gamle ugjenkallelig slutt, og etterkrigs generasjonen tok til å vokse opp. For dem som var født før annen verdenskrig, var derimot barnas samfunn fra begynnelsen av århundret ikke fjernere enn at de kunne kjenne seg igjen i mangt.

Samlingen åpner med en beretning av Alf Rolfsen om det leseverk hans far skapte, Nordahl Rolfsens lesebok, og som trofast har fulgt alle de generasjoner som er representert i boken. Et av målene for Nordahl Rolfsens lesebok var å gi barn fra forskjellige kanter av landet kjennskap til hverandre, skriver Alf Rolfsen. «Fædreland — et vanskelig ord som knapt nok forekom i hele den grokete stoffmosaikk; men når boken var lest

ut..., skulle det tone som en etterklang i barnesinnet.» Noe av det samme skjer når man er ferdig med denne boken er, enten det nå var til-siktet eller ikke. Noen Norgeshistorie er det ikke, i forordet bruker utgiverne til og med ordet «anti-historie». Men det skulle ikke være nødvendig å sette den offisielle historie og disse nærbilder fra en mer eller mindre fjern fortid opp mot hverandre. De illustrerer det vi selv merker hver

dag, med forundring og kanskje en viss skamfølelse: Det er sjelden de store, verdenshistoriske begivenheter som preger vårt liv, hvis de da ikke kommer så nær at de griper direkte inn i hverdagen. Og selv da går livet som oftest sin gang mot denne bakgrunn, og det er slik vi husker dem — som en bakgrunn eller klangbunn for vårt eget lille liv.

4 kvinner og 13 menn, alle har de det samme utgangspunkt, barndommen, og alle stanser de sin fortelling i det øyeblikk de visste at nå var barndommen forbi. Men hvor forskjellig løser de ikke sin oppgave! Harald Sæverud slår straks an moll-

akkorder med «Et sørgelig kapitel», som begynner riktig makabert. Så sørgelig kan man likevel ikke si at det blir, til det er humoren i for høy grad til stede. Johan Borgen filosoferer over oppbruddet i perioden 1910-20 under tittelen «Fra nå av kan alt skje», mens Åse Gruda Skard beretter om sin barneår som datter av «loven- de ung videnskapsmand». Dyre Vaa gir oss i «Gomoll jord» sterke inntrykk fra Telemark, og Nils Johan Rud tegner opp bilder fra barndoms-tiden på Hedmarken, en tid da by og land kjempet om overtaket. Aasmund Brynildsen tar oss med til havet, og yngre generasjoner beretter om sin oppvekst nordpå. — Hovedstaden er med, både Christiania og Oslo, og småbyer både sørpå og nordpå. Spennvidden er stor, såvel i tid som i rom og sinn, og hver beretning er en glede for seg.

Samlet vil de for ettertiden være en verdifull kilde til viten om alminnelige menneskers liv i det første halvsekel av det 20. århundre, og dét iallfall rettferdiggjør denne boken, sier forlaget.

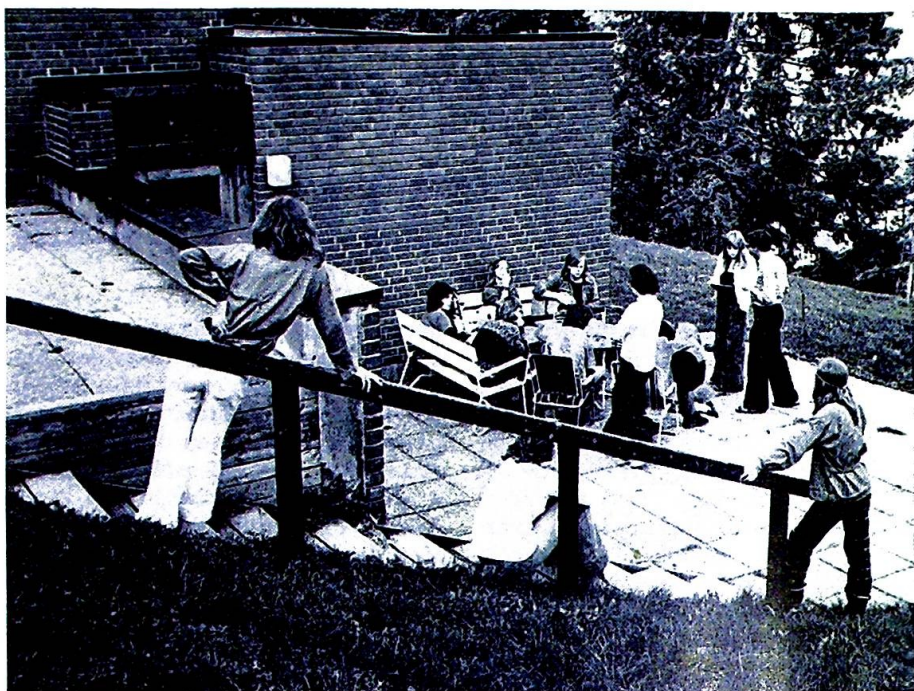
ST.OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT

HVER 14. DAG

KR. 50,— PR. AR

UNGDOMS- SIDER

Ungdom på jakt etter møbler

Av Mette Andrésen O.P.

Etter et par måneder på kontorkrakken i Akersveien, begynner man å forstå at det skjer mangt og meget på ungdomsfronten. Og kjede seg gjør man ikke når man befinner seg midt oppi aktivitetene. Stadig hører man om nye planer og tiltak — noen av dem kan kanskje få en til å trekke oppgitt på skuldrene: dette kan aldri gå bra... Andre ting smiler man — i beste fall — av: ungdom er nå engang ungdom... Og ofte får man lyst til å ta hatten av for dem — de fikk det nå som de ville, tross alt.

I øyeblikket er det et nytt tiltak på trappene. Ungdomsforbundet har fått grønt lys for å gå i gang med et nytt prosjekt: å gjøre om en fhv. vokterbolig på Rørosbanen til leir- og week-endsted.

I lengre tid har man vært på utkikk etter et alternativ for Mariaholm især for de litt eldre unge. Stedet er overbelastet, og man så dessuten gjerne andre muligheter til sportslige aktiviteter enn det terrenget rundt Spydeberg kan by på. Huset man har fått tilbud om å leie til en symbolsk pris, ligger i Østerdalen og har plass til ca. tredve. Foreløpig står det fullstendig tomt, og selvom byens loppemarkeder kommer til å bli flittig besøkt i tiden fremover, håper de unge på at venner og kjente vil huske på hva de har i kjeller og på loft og som de igrunn ikke har brukt for. De er ikke kresne i sine krav selvom tante

Amalies plysjmøbler og nipsgjenstander ikke er det de ønsker seg først og fremst. Søstrene i Akersveien har gått foran med et godt eksempel — kjøleskap og komfyr står klar til avhentning. Ellers håper man at det finnes familier som ikke vet hva de skal gjøre med barnas køyesenger eller har møbler som bare står der. — Behovene varierer fra kleshengere til bord og stoler, spill, lamper, stentøy, kjøkkenredskap, sengetøy, håndklær, tepper, madrasser, filleryer, ovner osv. Kort sagt: Vi har: ET STORT TOMT HUS — vi trenger ALT ANNET!

Selvom det er ungdomsprest og -sekretær som i første omgang bør kontaktes, er det ikke de som skal drive dette foretagende fra sine kontorer. Noe av vitsen med det hele er at det er de unge selv som er initiativtagere og som følger opp. En gruppe er i full gang med planleggingen, og kapell, kjøkken, spise- og peisestue samt kalkulering av best mulig utnyttelse av soveplassene, har de spekulert ut på tegningene. Det har vist seg så ofte før at nettopp en slik oppgave kan engasjere dem og la dem få vise hva de duger til. Hvor mange steder rundt om i menighetene har de ikke gått i gang med innredning av ungdomsrom f. eks. Tiden vil vise om de får det til. Viljen er der iallfall, og litt hjelp og erfaring kommer de nok til å hente underveis når det trengs.

Juleleir for gamle fiender

Det burde være kjent at «Ungdommens Caritas» for andre gang i 1974 har holdt leir for barn fra Belfast, Nord-Irland.

Takket være støtte og verdifull hjelp fra den katolske kirke, og enkelt-personer, så vi oss i stand til å gjennomføre denne leiren, som ble holdt på Mariaholm Skolesenter i tiden 13. til 27. juli.

Vi samarbeidet med «The Holiday Coordination and Information Centre», som er en statlig drevet organisasjon i Nord-Irland. Denne organisasjonen tok raskt kontakt med fire ungdomsklubber som hver sendte en gruppe til leiren. Det var jevn fordeling av katolikker og protestanter, tilsammen 40 deltakere pluss fire nordiske ungdomsledere og 12 norske ledere.

I år som i fjor ble deltakerne rekuttert fra utpregede arbeiderklassestrøk. Her kan vi nevne at for svært mange av deltakerne var internering, arbeidsløshet og terrorhandlinger en del av deres tragiske hverdag.

Vår idé med leiren var å vise at katolikker og protestanter kunne leve i fred med hverandre. Ved å holde leir på et slikt grunnlag er vi blitt sterkt kritisert, og stemplet som «naive idealister». I dag kan vi faktisk si oss enig i noe av denne kritikken. Etter praktiske erfaringer har vi fått forståelse for at det eksisterer det vi kan kalle *felles interesser* mellom katolikker og protestanter.

Dermed bør det også være klart at det ikke er snakk om en religiøs konflikt, men et spørsmål om sosial og

politisk kamp, hvor deler av arbeiderklassen ennå står splittet. «Ungdommens Caritas» vil ut fra et slikt standpunkt forsøke å følge opp resultatet fra sommerens barneleir. Organisert etterarbeid er i dag en realitet.

De nevnte fire gruppene fra Belfast møtes i dag jevnlig. Deltagerne møter også hverandre privat. Dette gir selvsagt ringvirkninger, og vi vet at foreldre og venner til deltagerne har fått en ny og større forståelse for at de som ofte anses som «fiender», kan være likeverdige mennesker med den samme bakgrunn og de samme problemer.

Vi må imidlertid huske at det ikke er enkelt å møtes på denne måten i Belfast. Derfor må vi, så godt vi kan, stimulere det som er i ferd med å skje. «Ungdommens Caritas» oppgave faller da ganske naturlig. Vi vil forsøke å få den samme gruppen til Norge til jul. Vi håper man også vil se mulighetene til å gi julen et virkelig innhold for mennesker som i aller høyeste grad trenger det.

Avslutningsvis; det er aldri hyggelig å opptre som «tigger». Det koster imidlertid meget, mer enn vi i øyeblikket har, — derfor:

«Ungdommens Caritas» trenger din hjelp for å hjelpe!

UNGDOMMENS CARITAS

ST. OLAVS REDAKSJON

TELEFON 20.72.26

eller 28 95 18

Det er altså ikke de yngste tenåringene det satses på denne gang. Kursopplegget på Mariaholm samler hver måned 60 unge i aldersgruppen 14—16, og megen skepsis er forsvunnet når det gjaldt dette. — Mang en hoderystende mor eller far har avfunnet seg med at denne «moderne» religionsundervisningen kanskje har noe for seg likevel. Naturligvis er ikke alt fullkomment, og man møter også fornuftige innvendinger. Men det er å håpe at man etterhvert vil få forståelse av at det legges vekt på grunnprinsipper som, til tross for at formene skifter, går ut på å gi de unge en kristen trosholdning som vil føre dem inn i Kirken og ikke ut av den. Når vi nå satser på den eldre aldersgruppen, er det nettopp for at de ved egen innsats selv kan være med på å skape det fellesskap de søker i et katolsk miljø.

Som alt annet her i verden går det også opp og ned med ungdomsarbeidet. Gleder og skuffelser, engasjement og passivitet — alt har sin tid. Men det er ingen grunn til å fortvile i motbakkene — alt det positive er i langt større overvekt. Det erfarer iallfall en nybakt ungdomssekretær.

Neste
nummer
kommer
23. november

GUDSTJENESTER PÅ SØN- OG HELLIGDAGER		Stille messe	Høy- messe
OSLO: <i>St. Olavs kirke</i> Akersveien 5 tlf. 20 72 26 - 20 72 44	lörd.:	19.00	—
	sønd.:	9.30	11.00
		19.00	—
<i>St. Hallvard kirke</i> , Fransiskanerne, Enerhauggt. 4, tlf. 67 23 83		8.35	11.00
		18.00	—
<i>St. Dominikus kirke</i> , Dominikanerne, Neuberggaten 15, tlf. 55 07 71		9.00	11.00
		18.30	—
<i>Vår Frue Villas kapell</i> , Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 55 18 21		9.00	—
<i>Grefsen kapell</i> , Glads vei 23, tlf. 212355		11.00	9.30
			9.30
ARENDAL: <i>St. Franciskus kirke</i> , Tyholmen, tlf. 22 209		8.00	10.45
BERGEN: <i>St. Paul kirke</i> , Christiesgt. 16, tlf. 21 54 10		9.00	11.00
			—
<i>Vår Frue kirke</i> , Helleveien, tlf. 22 73 53 - 25 77 07		9.30	—
			—
<i>Florida kapell</i>			19.00
DRAMMEN: <i>St. Laurentius kirke</i> , Cappelsngt. 1, tlf. 83 20 19		8.30	10.30
FREDRIKSTAD: <i>St. Birgitta kirke</i> , Kongensgt. 9, tlf. 11 438		9.00	11.00
HALDEN: <i>St. Peters kirke</i> , Kristian V's pl. 1, tlf. 81 168		8.00	10.45
HAMAR: <i>St. Torfinns kirke</i> , Torvgt. 113, tlf. 23 751		8.30	11.00
HAUGESUND: <i>St. Josefs kirke</i> , Haralds gt. 21, tlf. 23 195		8.30	11.00
HØNEFOSS: <i>St. Theresias kirke</i> , Vesterngt. 5, tlf. 21 266		9.00	11.00
KRISTIANSAND S: <i>St. Ansgar kirke</i> , Kirkegt. 3, tlf. 24 255			11.00
LILLEHAMMER, <i>Mariakirken</i> , Weidemannsgate 3 A, tlf. 52 550	lörd.:	18.00	10.00
	sønd.:		
LILLESTRØM: <i>St. Magnus kirke</i> , Romeriksgt. 1, tlf. 71 28 85		9.00	11.15
MOSS: <i>St. Mikals kapell</i> , Ryggeveien 24, tlf. 41 038		—	11.00
PORSGRUNN: <i>Vår Frue kirke</i> , Sverresgt. 26, tlf. 50 793		8.30	11.00
STABEKK: <i>Maria kirke</i> , Nyveien 17, tlf. 53 77 35		8.30	10.45
		19.00	9.30
STAVANGER: <i>St. Svithuns kirke</i> , Dronningens gt. 8, tlf. 25 534		8.30	10.45
		9.30	
TØNSBERG: <i>St. Olavs kirke</i> , Sandefjordsgt. 1, tlf. 11 949		8.00	10.45
TRONDHEIM: <i>St. Olavs kirke</i> , Prinsensgt. 2a2 Biskopen og prestegården, tlf. 21 214		8.45	11.00
		19.00	—
<i>St. Elisabeth hospital</i> , Ila, tlf. 21 670		6.15	—
KRISTIANSUND N: <i>St. Eysteins kirke</i> , Flintegt. 5, tlf. 72 779		8.00	11.00
LEVANGER: <i>St. Torfinns kirke og</i> <i>St. Eysteins sykehjem</i> , Jernbanegt. 29		8.30	11.00
MOLDE: <i>St. Sunniva kirke</i> , Parkveien 23, tlf. 51 467		8.30	11.00
ÅLESUND: <i>Vår Frue kirke</i> , Nørvesund, tlf. 37 558		8.30	11.00
TROMSØ: <i>Vår Frue kirke</i> , Storgt. 94 Biskopen og prestegården, tlf. 3604		19.30	11.00
<i>St. Elisabethsøstrene</i> , Mellomvn. 47, tlf. 81 487		8.00	—
BODØ: <i>St. Eysteins kirke</i> , Hernesveien 22, tlf. 81 783		8.15	10.30
HAMMERFEST: <i>St. Mikal kirke</i> , Salsgt. 52, tlf. 11 447 (1. VII—31. VIII <i>St. Elisabeth Institutt</i> , tlf. 11 392)		19.00	11.00
		8.00	
HARSTAD: <i>St. Sunniva kirke</i> , Skolegt. 4, tlf. 61 501		8.00	10.30
NARVIK: <i>Den svenske sjomannskirke</i> , Prestebolig: Einervegen 7. Tlf. 41 634			11.00

Selvgodhet eller ydmykhet?

Fransiskanerpater Ronald Hølscher holdt nylig en preken i *St. Hallvard kirke* i Oslo hvor han åpent stilte dette spørsmålet: *Har vi i gamle dager og kanskje også fremdeles vært litt for selvgode i vår misjonsiver her i Europa? Og han fortsatte: Vi har sendt millioner av kroner og tusenvis av misjonærer, likevel har vi kanskje ubevisst i alt for stor grad inntatt en fariseisk holdning. Vi var kristne nasjoner, og vi dro ut til de stakkars hedninger for å frelse deres sjeler fra evig fortapelse.*

Pater Hølscher som snakket over Evangelieteksten den 27. oktober om fariseeren og tolderen sa:

Konsilet har, når det gjelder misjonene, mye mer inntatt en holdning som ligner tolderens, meget mer ydmyk og med meget større respekt for Gud og mennesker. Konsilet gikk uttrykkelig inn for religionsfrihet og samarbeide siden Gud på en hemmelighetsfull måte arbeider i alle religioner og i alle kulturer.

Når vi tenker på de såkalte misjonsland, da må vi si at de på mange måter gjør oss skamfulle. De har blitt til unge og livskraftige lokalkirker, de har ofte selv nok med prester og søstre, de har egne biskoper og en vakker, tilpasset liturgi. De går inn for kristen enhet, mer enn oss. De forstår at vi bare har en appell overfor de ikke-kristne hvis vi står sammen.

Situasjonen i misjonslandene har kort sagt forandret seg betydelig. I all ydmykhet må vi spørre oss selv om det ikke snart er på tide at misjonslandene ber for oss her i Europa. De gamle misjonsland tren-

ger fremdeles i høy grad utviklingshjelp, men nå er det oss her i Europa som trenger tro og litt mindre materialisme og selvsikkerhet.

Dagens lignelse, sa pateren, kommer hos Lukas rett etter at Herren har spurt: Men når Menneskesønnen kommer, vil han da finne troen på jorden? På dette spørsmål svarer Lukas med tre fortellinger, med dagens tekst om fariseeren og tolderen, med teksten om de som tar imot Guds rike som barn og om ordene om den rike unge mannen som ikke kan forlate alt for å arve det evige liv. Og i denne sammenheng kan vi ty-

delig se hva meningen er med lignelsen om fariseeren og tolderen. Den vil lære oss om tro og en riktig holdning overfor Gud slik at vi kan få Guds barmhjertighet.

Når vi hører den kjente historien, føler vi med en gang sympati for tolderen og antipati for fariseeren. Likevel har fariseeren også krav på respekt. Man kan ikke kritisere ham for hva han har gjort, men heller for hva han sier. Lukas skriver selv om innledning til Jesu lignelse: Han sa så denne lignelse til noen som stolte for meget på seg selv fordi de var rettferdige. Fariseeren gjorde mange gode ting, men han stolte for meget på seg selv — i motsetning til tolderen som stolte på Gud.

To mann går opp til templet. Det kan være klokken ni om morgenen eller klokken tre om eftermiddagen, de vanlige tider for bønn. Begge hørte til Guds folk, begge sier i sine bønner hva de føler. Men her ligger også motsetningene:

Fariseeren ber en bønn hvor han selv står i midtpunktet. Hans bønn har egentlig to deler. I den første delen trekker han opp et skille mellom seg selv og andre mennesker, de han ser ned på. Han bryter ikke Guds bud som de andre. Og i den andre delen viser han til at han gjør mer enn han er pliktig til.

Når vi tenker på fariseeren, da må vi si: Han var i og for seg ikke noe dårlig menneske. Men det er noe som ødelegger for ham: Han kan ikke ofre alt, egentlig ligner han den rike unge mannen som Lukas forteller om rett etterpå. Akkurat som han kan fariseeren si at han overholder alle bud. Ja, han kan til og med si at han på en måte lever etter Bergprekenens ideal, det som sier at vi skal gjøre

mer enn vi er forpliktet til i loven. Og fariseeren gjør mer, meget mer. Han faster to ganger i uken, han betaler tiende, for sikkerhets skyld også av det han kjøper.

Likevel tar fariseeren feil.

Han kan ikke gjøre det som den rike unge mannen heller ikke maktet, nemlig å ofre alt han eide, til og med sine egne prestasjoner, sin egen utkåring. Jordiske goder kunne han ofre, men åndelige goder, det ble for vanskelig.

Tolderen er helt anderledes. Han står på lang avstand, han ble kanskje til og med stående i hedningenes forgård.

Hans holdning er ydmyk og angerfull. Som den fortapte sønn legger heller ikke han frem sine synder. — Hvordan skulle det være mulig å tilbakebetale det han hadde tatt for meget av folk? Til hvem, hvor meget? Det eneste han gjør er å si: Gud, vær meg nådig.

Jesus kommer selv med en konklusjon:

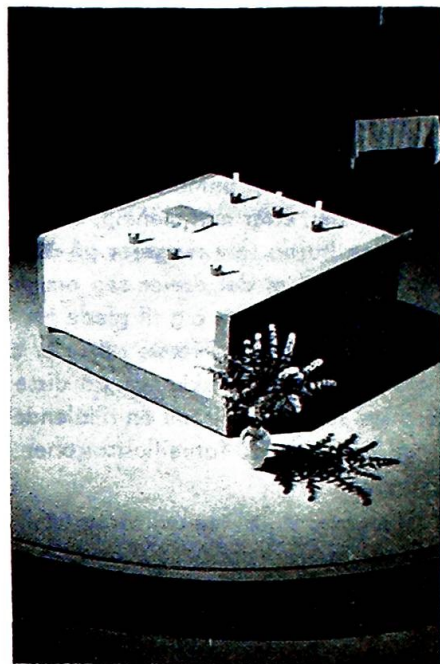
Hans tilhørere har antagelig blitt meget forbauset. For dem var fariseeren den rettferdige. Men likevel sier Herren: Denne siste mannen gikk rettferdiggjort hjem.

Og *rettferdiggjort* betyr her: Denne mannen kommer til å stå i det rette forhold til Gud og til sine medmennesker. Fariseeren kommer ikke så langt. Han blir stående ved sin egen rettferdighetsfølelse.

Hva har lignelsen å lære oss?

At vår bønn aldri må være hovmodig.

Og kanskje vil teksten også si til dem som grubler over sine feil og synder fra før: Også der må man kunne la være å ta seg selv alt for høytidelig. Man må isteden kaste hele sin angst, bekymring og synd på Herren i

dyp tro og oppriktig ydmykhet.
Alt er jo nåde.
Uten meg kan dere ingenting gjøre, sier Han.

DOMKIRKEN

Førstkommende søndag den 10. november kl. 19.45 (etter aftensmessen) vil arkitekt Thiis-Evensen i menighetssalen fremlegge sitt utkast for restaureringen av St. Olavs domkirke (med lysbilder).

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT

KR. 50,— PR. AR

HVER 14. DAG

Barnas første Bibel

Tiden

Når man skal anmelde en bok med henblikk på barn, er det, etter min mening, ubetinget en fordel å se på hvordan barna selv reagerer på denne. Riktignok står det på omslaget at det dreier seg om det Gamle Testamente gjenfortalt for barn og til glede for alle voksne, men det er altså barna den i første rekke er myntet på. Og sikkert nok virker den tiltrekkende på disse med sine frekke og dristige farver, utvilsomt en tiltalende bok å få i hendene. Med mer enn 220 farveillustrasjoner er det nesten blitt en billedbok.

Men man stiller seg uvilkårlig litt skeptisk til en ny bibeloversettelse selvom oversetteren er Magli Elster og det på betryggende måte står tilføyet «med teologisk bistand». Noe som etter nærmere undersøkelse viste seg å være en konsulent fra det norske bibelselskap. Så langt, så vel.

Det dreier seg denne gang om det gamle testamente, det nye kommer muligens senere. Og det er utdrag, samlet i rekkefølge, altså mer som en bibelhistorie. Alle de gammeltestamentlige skrifter er således ikke tatt med. Av profetene Esaias, Ezeiel og Jeremias er det bare gitt et ganske kort resymé av deres lære og gjengivelse av noen få vers av profetien om Messias' komme.

Sproget er naturlig og flytende og omskrevet i dagligdagse ordelag. Derfor vil man reagere på enkelte unntagelser. Magli Elster har f.eks. ikke villet røre ved den tradisjonelle oversettelse av salme 23: «Herren er min hyrde», men hvilket barn vil forstå hva «meg fattes intet» betyr?

Som katolikk vil man uvegerlig savne noen enkle noter til bruk for foreldre som kanskje får flere spørsmål enn de vet å svare på. Dette kunne vel være gjort i form av en kort introduksjon foran hvert skrift. Men Anne Edwards som har gjort utvalget, er kommet hederlig fra det, og Barnas Bibel vil sikkert være en kjærkommen gave til hjem der bibelen ikke står nedstøvet i bokhyllen. **M. A.**

I begynnelsen av juli d.å. stilte den vest-tyske minister for økonomisk samarbeid, Erhard Eppler, sin plass i regjeringen til disposisjon. Årsaken var at finansminister Hans Apel fikk de øvrige regjeringsmedlemmers tilslutning til en nedskjæring av de planlagte bevilgninger til utviklingshjelp i perioden 1975—78 med tilsammen 2,1 milliarder mark. Dr. Eppler fant at denne reduksjonen ikke var forenlig med de forpliktelser forbundsrepublikken og han som regjeringsmedlem hadde påtatt seg, og tok konsekvensene av dette.

I denne artikkelen som opprinnelig ble skrevet for Die Zeit (12. juli d.å.) gjør Eppler seg noen refleksjoner over bakgrunnen for sin tilbaketreten og setter opp en slags status for den vest-tyske utviklingshjelpen. I denne forbindelse kommer han også inn på problemene med å skape en opinion til støtte for den offentlige utviklingshjelpen.

«Den

Statsråder har godt av ikke å ta seg selv for høytidelig. De bør heller ikke dramatisere sin egen tilbaketreten. Det jeg hadde å si om saken, sa jeg på to skrivemaskinsider om kvelden 4. juli, og det får klare seg med det.

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT

HVER 14. DAG

KR. 50,— PR. ÅR

FRA BOKHANDELEN:

Vi har fått inn en mengde gode plater — gregoriansk, ortodoks, orgel, kor, klassisk. Kom inn å se og hør!

Ny bok av Carret: The God who comes.

Dürckheim: Vom doppelten Ursprung des Menschen.

Rahner: Strukturwandel der Kirche als Aufgabe und Chance.

Neues Testament mit den erläuterungen der Jerusalemer Bibel.

ST. OLAV BOKHANDEL A/S

Akersvn. 5 - Oslo 1 - Åpent 9—4

Loppemarked og julebutikk på Katarinahjemmet

Lørdag den 16. november starter dominikanerinnene på Katarinahjemmet i Oslo sitt Loppemarked og sin Julebutikk. Det hele varer til og med søndag den 24. november.

Åpningstidene: Hverdager kl. 10—14 og kl. 19—21. Lørdag kl. 10—17 og søndag kl. 12—17.

Inntekten går til Katarinahjemmets nybygg.

nasjonale egoisme»

Jeg vil på ingen måte nekte at jeg etter 69 måneder forlot departementet annerledes enn jeg i sin tid overtok det. Er det noe merkelig i at en politiker får et annet syn på proporsjoner når han i 2100 dager

har levd med slummen i Lima og Djakarta eller med sammenbruddet av den økologiske balansen i Afrikas tørkeområder, når han ikke kan glemme rottene

(Forts. neste s.)

Jusstudine og bibliotekskoleelev ønsker å leie umøblert 2 v. leilighet m/kjk. og bad for 2 år. Helst Frogner/Majorstua evt. Skøyen.

Anne Glæsel og Ellen Barra

Dybwadsgt. 1 - Oslo 3

FYRINGSOLJE

brukes av

St. Dominikus kirke	}	Oslo
Lunden kloster		
St. Elisabethsøstrenes Pleiehjem		
Sta. Katarinahjemmet		
St. Olavs kirke		
Bispegården	}	Arendal
St. Joseph's Institutt		
Vor Frue Husp. Nerveavd.	}	Bergen
St. Franciskus Kirke		
St. Franciskus Hosp.		
St. Pauls Kirke		
Vår Frue Kirke		
Marias Minde	}	Hønefoss
St. Franciskusøstrenes Moderhus		
Øyenklinikken	}	Lillestrøm
St. Josephs Hosp., Drammen		
St. Torfinns Klinik, Hamar	}	Tromsø
St. Elisabeth Inst.		
St. Mikals Kirke	}	Trondheim
St. Mikals prestegård		
St. Theresia Hosp.	}	Tønsberg
St. Franciskus Hosp.		
St. Magnus Kirke	}	
St. Magnus presteg.		
St. Elisabeths Hosp.		
Vår Frue Kirke	}	
Bispegården		
St. Olavs Kirke,	}	
Bispegården		
St. Olavs Kirke		
St. Olavs Prestegård	}	
St. Olavs Klinik		

Ved bestilling av olje:
Oslo 68 34 60 - Service 68 34 66

«Den nasjonale . .

(Forts. fra forrige s.)

som løper omkring blant sovende mennesker på Calcuttas gater, eller barna som blir lemlestet av sine foreldre så de får bedre sjanser som tiggere?

Er det noe å forundre seg over at en slik politiker forsøker å bremse når det er tale om skattereduksjoner — forbindelseslinjene mellom skatteformatoren og u-hjelpspolitikeren er mer mangfoldige enn man kan tro ved første blick, — eller at han ikke lenger tør forklare sine venner i den Tredje verden hvorfor Forbundsrepublikken Tyskland simpelthen ikke vil være i stand til innen 1978 å gi fire pfennig pr. opptjent ti-mark-seddel for utviklingshjelp istedenfor som hittil tre pfennig, noe som gjentatte ganger er blitt lovet fra seriøst hold for ikke å snakke om de syv pfennig som alle europeere vil prestere?

Hvordan skal en slik politiker forklare for sine venner der ute at man i Tyskland i løpet av de nærmeste fire år må redusere skattene med vel 50 milliarder — opposisjonen mener det bør være 70 milliarder — og at utviklingshjelpen derfor må reduseres med to milliarder?

Jeg er fullstendig klar over at dette er en subjektiv vurdering og at jeg ikke kan ta det ille opp om noen har et annet per-

spektiv. Men for meg er det min egen målestokk som må gjelde. Også en politiker må se seg i speilet når han barberer seg, og han må få lov til å gjøre det uten skamme seg.

II

Siden den 15. august 1971 da Richard Nixon laget rot i verdensøkonomien etter mottoet «Right or wrong — my election» er den nasjonale egoismen kommet på mote igjen. Situasjonen ble ytterligere skjerpet gjennom de begivenheter som vel mer var en energipriskrise enn en energikrise. Over alt gjaldt parolen: enhver får redde seg så godt han kan. Vi kunne det ganske godt, andre, som italienerne, britene eller japanerne,

klarte det mindre bra, og atter andre, som inderne eller øst-afrikanerne, klarte det ikke i det hele tatt.

I begynnelsen av 1974 ble dette klart:

1. Industrilandene alene vil aldri kunne skaffe til veie de nødvendige midlene til den «Fjerde verden» som hverken har olje eller andre råstoffer, tekniske know how eller et tilstrekkelig emæringsgrunnlag. Her må oljelandene komme inn i bildet. Altså må alt gjøres for å bringe de

DRAMMEN

GUSTAV BØHM & SØN A/S

Bakeri og Konditori

Drammen

GUSTAV THIELEMANN

Pølse- og hermetikkfabrikk

Tif. 83 41 84 - DRAMMEN

BERGEN

1/8 Kr. Madsens Bok- og Papirhandel

Bryggen 5 - Loppen - Telefon 11 482

BERGEN

HOPSDAL & DAHL A/S
Aut. Installatør, TV-, Radio-
og Utstyrsforretning
TORNØEGARDEN - BERGEN

K. & J. SOLHEIM
Kjøtt - Pålegg - Delikatesser
Egen Pølsefabrikk
Tif. 99 016 Bergen
Solhelmgt. 25

ERLING KRAGE A/S

PRYD- OG BRUKSKUNST

Bergen

Telefon central 14 110

Telegramadresse: «Kjell»

FREDRIKSTAD

C. HANSSENS

Trykkeri og Bokbinderi

Tif. 13 056

FREDRIKSTAD

EDVARDBEN & NORHEIM A/S

Autorisert Installatør
Radio og Elektrisk utstyr

Tif. 11 220 - Fredrikstad

ØSTFOLDMEIERIET

Avd. Fredrikstad

Eches Tapethandel

NYGARDSGT. 19

VESTA · HYGEA

MED TANKE PÅ FREMTIDEN

tynt befolkede oljeproduerende land i en forpliktende posisjon. Et første forsøk var særtiltakene fra FNs side. At oljenasjonene ikke akkurat står i kø bør man ikke forundre seg over. Men vi må gjøre det så vanskelig som ulig for dem å si nei. Derfor var det nødvendig at EF gav et konstruktiv svar til Waldheim.

2. Industrilandene må ta fordelingen av hjelpen opp til ny vurdering. De må bestemme seg for hvorvidt de først og fremst vil bruke kapitalhjelpen til å sikre sin egen råstoff-forsyning — her finnes det andre og bedre metoder — eller om de i sterkere grad vil konsentrere seg på land hvis nakne eksistens er truet. Det skulle være innlysende at økonomidepartementene går inn for den første — u-hjelpspolitikkerne for den sistnevnte løsningen.

3. Man kan stadig klarere skjelne mellom utviklingsland som kommer til å makte en industrialisering i vår forstand (som Algerie, Iran, Malaysia), og slike som ikke har muligheter for det. Det indiske subkontinent vil selv om 50 eller 100 år ikke kunne produsere eller forbruke like mye energi pr. innbygger som USA eller EF-landene gjør det i dag. Heller ikke om 50 år vil man der kunne se like

mange privatbiler pr. innbygger som vi ser det hos oss i dag. Disse landene vil, om de ikke skal gå under i et fullstendig kaos, måtte produsere de enkleste varer for det daglige behov, først og fremst matvarer, og de vil måtte gjøre det etter kapitalbesparende, arbeidsintensive metoder, basert på massen av arbeidsledige. Vi må hjelpe dem med å finne frem til en slik teknologi.

(Forts. i neste nr.)

OSLO

MALERMESTER
Otto Foerster
utfører allslags maler- og tapetserarbeider
Tlf. 21 69 06

Spesialforretningen i
RUSTFRIE STÅLARTIKLER
KNUT JUUL CHRISTIANSEN
Stortings pl. 7 — Oslo 1

Telefon (02) 33 36 24 Telegr.adr.:
33 55 25 Rustfriknut

OSLO	OSLO
<p>TASEN BOK- OG PAPIR A/S ERLING THORNE</p> <p>Kaj Munks vel 41, Oslo 8 Tlf. 23 02 40</p>	<p>Allslags snekkerarbeid utføres REIDAR MYRVOLD & SØN</p> <p>Gladsvel 23, Grefsen Tlf. 21 18 32</p>
<p>T. S. JACOBSEN BEGRAVELSESBYRA</p> <p>Ullevålsvn. 1 - Oslo</p> <p>Privat 55 77 87 - 69 43 72 Tlf. 20 79 06 - 20 79 05</p>	<p>THRONSEN & CO. BOKTRYKKERI</p> <p>Bernh. Getzgt. 3 b, Oslo Telefon 20 40 02 - 20 70 02</p>

E. Sunde & Co. Rørleggerbedrift A/s
VARME- SANITÆR OG SPRINKLERANLEGG
Ulvenveien 89, Økern, Oslo 5. Tlf. 67 77 83

OSLO

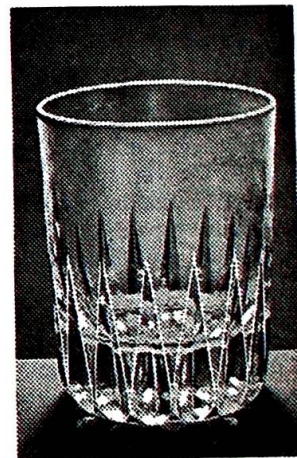
**KVALITET I
KJØTT, FLESK OG
PØLSEVARER**

Jens J. Andersen
TOYENGT 2 Oslo

Et godt tilbud!

«On The Rocks» glasset
„Pactolino“

Laget av tindrende klart glass.
Lekkert i utførelsen og stø i formen.

Et alle tiders all-round glass.
Pris pr. stk. kr. 3.50.

Vi sender over hele landet mot postoppkrav.

Galligani

Stortingsgt. - N. Slottsgt.
Vikaterrassene

Under en steinhimmel

Det kunne være grunn til å imøtese en norsk-russisk samproduksjon akkurat nå med en viss interesse. Russerne har mange ganger vist at de kan dette med å lage film, særlig da filmer innenfor den episk fortellende tradisjon. Norsk filmproduksjon har som kjent ikke samme strålende fortid, men i den siste tiden har det vært mange tegn som kunne tyde på at kanskje meget interessante ting ligger like under vannskorpen. Det fanter derfor en viss mulighet for at samarbeidet mellom norske og russiske filmfolk kunne avføde noe meget godt.

Den store filmen om Finnmarks frigjøring vinteren 1944—45, *Under en steinhimmel*, lever ikke opp til forventningene. Den er i det store og hele blitt en krigsfilm av den helt konvensjonelle typen, en film som viser tyskernes grusomheter, hjulpet av nazistiske forrædere, mot en uskyldig, men tapper lokalbefolkning som i siste øyeblikk blir reddet fra livsfare av den heroiske Røde Armé. Slike overforenklinger kunne være mulige og forståelige like etter krigen, ja, kanskje til og med et par tiår framover, men i 1974 begynner den slags fremstillinger å virke lett anakronistiske og smaker ikke så lite av propagandaklisjéer.

Helt dårlig er filmen allikevel ikke. Den har mye sjarm og en del hjertevarme. En stor del av skuespillerne er amatører fra Finnmark som kommer forbausende godt fra oppgaven, selv om spillet blir litt for oppstyltet og dialogføringen får dette litt kunstige over seg som vi dessverre kjenner så godt fra norske filmer av årgangene 50 og 60. Men det frodige folkelige ligger likevel like rundt hjørnet og kan ikke helt skjules av en konvensjonell regi ved *Knut Andersen* og *Igor Maslennikov*. — Stort sett når allikevel personskildringen bare de helt små høyder og faller ikke sjelden ut i det melodramatiske.

Neste nr. av *St. Olav*:

Kvinnene og Kirken

Det eneste unntaket måtte være *Arne Lies* fremstilling av nazi-ordføreren i Kirkenes. Han er den eneste som får en viss dybde, og hans dilemma og tragiske situasjon er behandlet med følsomhet. — På russisk side blir man inntatt av noen herlige skildringer av rødearmésoldater.

Under en steinhimmel faller sammen med 30-årsfeiringen av Finnmarks frigjøring. Det var ikke upas-

sende å lage en film i den anledning. Men filmen faller også sammen med noe annet, nemlig en fornyet og tydelig sovjet-russisk interesse for nordkalotten, en interesse som har lite med filmproduksjon å gjøre. En spør seg uvegerlig hva den egentlige intensjonen er med en slik propaganda-film for det norsk-sovjetiske vennskap.

P. H.

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Ansvarshavende redaktør: Åge Rønning.

Medredaktør: Karin Gullerud-Johansen O.P.

Medarbeidere: Hallvard Rieber-Mohn O.P., D. J. Boers O.F.M.

Redaksjonens adresse: Akersveien 5, Oslo 1, telefon 20 72 26.

Redaktøren privat 28 95 18.

Ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo 1.

Kontortid 9—16. Lørdag 9—14. Telefon 20 72 48.

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene). Kr. 50 pr. år. Kr. 25 pr. ½ år. Utlandet kr. 60.

Annonser: 10 dager før utg.dagen. 24 nr. årlig. - Postgiro 204 648.